

РЕСУРСНО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ

Реалізація завдань активізації та прискорення інноваційного розвитку України може бути здійснена на сучасному етапі завдяки пошуку та використанню резервів підвищення ефективності господарської діяльності вітчизняних підприємств. Визначальне місце в забезпеченні розвитку відіграють матеріально-технічні, фінансові, трудові, інтелектуальні та природні ресурси, рівень використання яких визначає обсяги виробництва суспільних благ. В умовах посилення обмеженості ресурсів господарської діяльності та суттєвого зростання конкуренції за право володіння та розпорядження ними підприємства зіштовхуються з рядом проблем, пов'язаних з наявністю низки провалів як ринку, так і державного регулювання у сфері розподілу ресурсів. Унікальність конфлікту між рівнем використання ресурсів та темпами економічного розвитку суб'єктів господарювання вимагає створення досконалого інструментарію управління потенціалом сучасних підприємств на принципово нових засадах.

Проблемам підвищення ефективності використання ресурсної бази господарської діяльності підприємств приділяється увага як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Проте слід констатувати, що існуючі підходи до усунення конфліктів, пов'язаних із обмеженістю ресурсів, не дозволяють у повній мірі оцінити потенціал підприємства, визначити роль та місце інновацій у зростанні ресурсних можливостей до подальшого розвитку суб'єктів господарювання.

Тому метою даної роботи є визначення сутності ресурсно-інноваційного потенціалу підприємства та формування основних принципів його оцінювання, що становитиме основу визначення перспективних напрямів активізації та прискорення розвитку суб'єктів господарювання.

У загальному розумінні поняття ресурсного потенціалу може бути розглянуто з позиції об'єктивної характеристики ресурсів підприємства, залучення яких дозволяє здійснювати процеси виробництва та споживання, спрямованих на отримання доходів. В той же час, поєднуючи ресурси в унікальні комбінації на певних стадіях господарської діяльності, підприємство отримує можливість до відшкодування витрачених ресурсів як за фізичними, так і за вартісними показниками, або отримання більшої їх вартості. Враховуючи, що використання ресурсів визначається рівнем технологічних можливостей їх залучення до господарського обігу та рівнем економічної доцільності їх споживання, то ресурсний потенціал повинен набувати інноваційних ознак, що вимагає його розгляду з позицій темпів НТП. Таким чином, ресурсно-інноваційний потенціал підприємства включає не лише якісні та кількісні характеристики ресурсів виробничої діяльності, а й ступінь ефективності їх використання за рахунок активізації інноваційної діяльності, можливість забезпечення економічного зростання, що виражається у створенні додаткового продукту, за рахунок якого формуються передумови прискорення розвитку.

При оцінці ресурсно-інноваційного потенціалу можливим є використання «ланцюга» Портера, відповідно до якого можливості підприємства оцінюються з позиції елементів виробничого процесу, а ресурси господарської діяльності поділяються на фізичні, людські, фінансові та нематеріальні. У межах цього підходу ресурсно-інноваційний потенціал підприємства визначатиметься певною комбінацією ресурсів, які утворюють певну множину. Очевидно, що існує множина комбінацій ресурсів, які обумовлює множину значень ресурсного потенціалу підприємства. Окрема комбінація повинна мати оптимальні значення з точки зору часових, якісних параметрів господарської діяльності. Оптимальне значення не завжди буде пов'язане із повним використанням ресурсів, адже в умовах мінливого внутрішнього та зовнішнього середовища господарювання виникає об'єктивна потреба у резервуванні певних видів та обсягів ресурсів, що забезпечить можливості прискореної адаптації підприємства до змінних умов. Крім того, можливість успішного пристосування підприємства до мінливого середовища може бути забезпечена за рахунок трансформації одних ресурсів в інші, потреба у яких фіксується на момент появи вимоги залучення цих ресурсів до виробничо-фінансової діяльності. В цьому інноваційні процеси становлять підґрунтя таких перетворень, забезпечуючи технологічні, організаційні, продуктові, маркетингові оновлення на підприємстві. Тому ресурсно-інноваційний потенціал підприємства повинен включати не лише ресурси, які традиційно споживаються на підприємстві, а й такі ресурси, що мають перспективний характер використання. Якщо ресурсам притаманна властивість трансформуватися в інші ресурси, потреба у яких фіксується на момент прийняття рішення щодо їх залучення до господарської діяльності, то, очевидно, ресурсно-інноваційний потенціал підприємства матиме тенденцію до зростання.

Проведене дослідження свідчить про необхідність врахування в оцінках ресурсно-інноваційного потенціалу ступеня обмеженості ресурсів, рівня мінливості зовнішнього та внутрішнього середовища господарювання, інноваційності організації господарських процесів, що повинно бути використано при побудові відповідних моделей та розробки прогресивних методів управління можливостями підприємства до зростання та розвитку.